

SADRŽAJ

PREDGOVOR..... I

I – UVOD U ERGONOMIJU 1

1. ŠTA JE ERGONOMIJA.....	2
Rizici?.....	2
Šta su mišićno-koštana oboljenja?.....	2
Mišićno-koštana oboljenja povezana sa radom?	3
Interakcija faktora rizika.....	3
Statistike	4
Pitanja za proveru znanja.....	4
2. FAKTORI RIZIKA VEZANI ZA RADNIKA.....	5
Mišićno-skeletni sistem	6
Uzrast.....	6
Pol.....	7
Fizička aktivnost.....	7
Snaga	8
Antropometrija	9
Pitanja za proveru znanja.....	10

3. FAKTORI RIZIKA VEZANI ZA POSAO	11
Potrebna snaga (sila)?	11
Podizanje tereta	12
Kontaktna trauma	12
Hvatanje (držanje)	13
Statičko naprezanje (napor)	13
Simptomi prekomernog statičkog opterećenja	13
Segmentne vibracije	14
Ponavljjanje	15
Brzina ili stopa ponavljanja koja nosi visok rizik za različite delove tela	15
Trajanje	16
Vreme potrebno za oporavak	16
Položaj	16
Brzina/Ubrzanje	18
Teško dinamičko naprezanje	19
Pitanja za proveru znanja	19
4. SREDINSKI FAKTORI RIZIKA	21
Toplotni stres	21
Stres usled hladnoće	21
Vibracije celog tela	22
Osvetljenje	23
Buka	23
Psihosocijalni faktori rizika	24
Pitanja za proveru znanja	25
5. KONTROLA FAKTORA RIZIKA	27
Vrste kontrole	27
5.1. Inženjerska kontrola	27
Dizajn radnog mesta	28
Kompjutersko radno mesto	28
Radne površine	30
Sedenje	31
Radno okruženje	33
5.2. Menadžment kontrola	33
5.3. Privremene mere	36
Mere za poboljšanje bezbednosti sistema	36
Pitanja za proveru znanja	37
LITERATURA	39

II – UVOD O MANEKENIMA.....	43
ANTROPOMETRIJA I DIGITALNI MODEL ČOVEKA	44
BIOMEHANIKA	45
ANTROPOMETRIJA U ERGONOMIJI.....	47
DIMENZIJSKI ODNOSI ČOVEKOVOG TELA	48
DINAMIČKE ANTROPOMERE.....	50
Pojmovi i izračunavanje	50
O MOGUĆNOSTIMA MERENJA LJUDSKOG RADA	52
BIOMEHANIČKI MODELI ZA IZRAČUNAVANJE LUMBALNOG MOMENTA U NIVOU L4/L5.....	53
Biomehanički model ispitanika	53
BIOMEHANIKA KIČME	54
Geometrija kičme i kinematika	54
KOMPJUTERSKI PODRŽANA ERGONOMIJA	56
Metoda modeliranja.....	57
Vrste modela	57
Primena modela.....	58
Simulacija kao metod	59
DIGITALNI MODEL ČOVEKA – "MANEKEN"	60
Primer: Modul za kreiranje virtuelnog modela čoveka (Human Builder).....	63
Analiza položaja ljudskog tela (Human Posture Analysis).....	64
Softveri koji koriste manekene	66
Motion Capture.....	67
Antropometrija	69
Obrasci kretanja.....	70
RULA analiza.....	71
Editor ljudskih mera (Human Measurements Editor).....	73
LITERATURA	74
III – PEOPLESIZE	77
UVOD: PODELA ERGONOMIJE.....	78
Konstrukcija radnog mesta	79
OSNOVNA PITANJA DIZAJNA	80
Uvod u antropometriju	82
Istorijat antropometrije	83
Uslovi i tehnike merenja.....	99
Uzorkovanje	101

"PEOPLESIZE 2008 SOFTWARE, OPEN ERGONOMICS LTD"	112
Lista (spisak) antropometrijskih podataka	117
Percentili	119
Export funkcija.....	119
Upotreba opcije Design Percentile.....	121
Grupe korisnika.....	122
Distribucija debljine (W tablice).....	123
Prilagođavanja za nošenje odeće.....	125
LITERATURA.....	127

IV – 3D PROGRAM ZA PREDVIĐANJE STATIČKE SNAGE (NAPREZANJA) Verzija 6.0.2..... 131

Polazne osnove.....	133
POKRETANJE PROGRAMA.....	134
GLAVNI MENI	134
Ortogonalni pregled	134
Statusni prozor	136
Animacioni okvir	137
Prozori izveštaja.....	137
KOMANDE FAJL MENIJA	137
Pregled za štampanje.....	138
Prikazivanje komandi edit menija.....	140
Komande menija Task input	141
Odabiranje oslonca.....	143
Antropometrija	145
Antropometrijski faktori populacije	147
Prosečna snaga	149
Uglovi delova tela (a).....	152
Uglovi delova tela (b)	154
Položaj šaka	162
Predviđanje položaja – Uvod u inverznu kinematiku kao metod predviđanja položaja.....	165
Opterećenje šaka	167
Spoljašnje sile i momenti	169
Format komandne datoteke	170
NAREDBE DISPLEJ MENIJA	173
NAREDBE MENIJA ORTOGONALNOG PRIKAZA	175
KOMANDE MENIJA ZA ANIMACIJU	176

Kontrolna paleta animacionog frejma	177
Vrste (do)hvata	180
KOMANDE MENIJA ZA IZVEŠTAJE.....	180
Izveštaji o umoru	184
Izveštaj o snazi	187
Antropometrijski izveštaj	188
Izveštaj o ravnoteži	189
Grafik centra pritiska.....	192
Izveštaji o položajima.....	193
Izveštaj o spinalnim silama (koje deluju na kičmu) i momentima	195
Izveštaj o smeru vektora snage.....	195
NAREDBE ZA ŠTAMPANJE IZVEŠTAJA	196
Eksportovanje izlaznih izveštaja	197
LITERATURA	205

BELEŠKA O AUTORU	209
-------------------------------	------------

